

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

เรื่องเสร็จที่ กม ๑๗/๒๕๕๘

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง ขอหารือแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและ
กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย จำกัด(มหาชน) มีหนังสือ ที่ ซีไอเอ็มบีไทย.ฝกง. ๘๐๙/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ขอหารือแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ ตามข้อ ๓(๔) ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ในกรณีลูกค้าของธนาคารเป็นคนต่างด้าว หากธนาคาร กำหนดให้ลูกค้าบันทึกข้อมูลที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทยในใบคำขอใช้ บริการที่ธนาคารกำหนด และพร้อมให้ลูกค้าลงนามรับรองข้อมูลดังกล่าว โดยลูกค้าไม่ได้แสดงหลักฐานแสดง ที่อยู่ จักถือว่าเป็นการปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ ๒ ตามข้อ ๑๙(๑) ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้สถาบันการเงินดำเนินการ “ระบุตัวตนของลูกค้า และพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งข้อมูลสาธารณะที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจากการขอข้อมูล จากลูกค้าก็ได้” หากธนาคารใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นช่องทางการให้บริการเปิดบัญชีเงินฝากหรือ การขอสินเชื่อหรือการซื้อประกัน หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของธนาคาร โดยลูกค้าประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์กับ ธนาคารครั้งแรก หรือสร้างความสัมพันธ์ในครั้งใหม่ และลูกค้าไม่ต้องเดินทางมาติดต่ออย่างสาขาหรือที่ทำการ ของธนาคาร เพื่อแสดงตน ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวมีลักษณะเป็นเครื่องที่มีกล้องโทรทัศน์เพื่อให้พนักงานของธนาคาร สามารถเห็นหน้าลูกค้าแบบ Real Time และมีการบันทึกข้อมูลการสนทนา เพื่อเป็นหลักฐานประกอบในการระบุ ตัวตนของลูกค้า การแสดงตนลักษณะนี้ถือเป็นการแสดงตนสำหรับลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์แบบพบหน้า (Face to Face Customer) ได้หรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

กรณีตามประเด็นที่ ๑ เห็นว่า ตามข้อ ๓(๔) ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการ แสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ระบุว่า การแสดงตนของลูกค้าซึ่งเป็น บุคคลธรรมดา อย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

“ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและใน กรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

จากข้อบัญญัติข้างต้น ธนาคารสามารถได้รับข้อมูลที่อยู่จากลูกค้า โดยกรณีที่เป็นลูกค้าคนไทยต้องใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน (ซึ่งเป็นที่อยู่ที่ยปรากฏในหน้าบัตรประจำตัวประชาชนก็ได้) แต่ในกรณีที่ เป็นบุคคลต่างด้าว ให้ใช้ข้อมูลที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติ และที่อยู่ปัจจุบันในไทย ซึ่งข้อมูลที่อยู่ดังกล่าว ไม่มีการระบุว่า ต้องปรากฏในเอกสารราชการใด

ดังนั้น กรณีที่ลูกค้าบุคคลต่างด้าวแจ้งกับแก่ธนาคาร เกี่ยวกับ

๑) ที่อยู่ภายในประเทศเจ้าของสัญชาติ และที่อยู่ในประเทศไทย

กรณีนี้ธนาคารจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการพิสูจน์ทราบข้อมูลดังกล่าวว่า เป็นข้อมูลที่ น่าเชื่อถือเพียงพอหรือไม่ ทั้งนี้ตามนัยข้อ ๗^๑ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของ ลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ โดยธนาคารอาจพิจารณาตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ทราบ ข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ (ก็ได้)

(๑) อาจขอให้ลูกค้าแสดงเอกสารราชการของประเทศเจ้าของสัญชาติที่มีข้อมูลที่อยู่ปรากฏ ในเอกสารดังกล่าว หรือ

(๒) อาจขอให้ลูกค้าแสดงเอกสารส่วนบุคคลใดๆที่แสดงถึงที่อยู่อาศัยในประเทศเจ้าของ สัญชาติ เช่น จดหมายโต้ตอบกับครอบครัวที่ระบุที่อยู่จำหน้า ซึ่งส่งไปหรือส่งมาจากประเทศเจ้าของสัญชาติ หรือ เอกสารใบแจ้งหนี้ที่เรียกเก็บ ณ ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติ หรือหลักฐานอื่นใดที่ธนาคารพิจารณาว่า มีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะเก็บเป็นข้อมูลสำหรับติดต่อลูกค้าในกรณีที่ติดต่อที่อยู่ในไทยไม่ได้

๒) ข้อมูลที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งไม่มีเอกสารทะเบียนบ้านที่มีชื่อลูกค้าเป็นหลักฐาน (เนื่องจากไม่ใช่คนไทย)

กรณีดังกล่าว ข้อ ๓(๔) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี^๑ ก็มีได้กำหนดให้ใช้เอกสารใดเป็นการ เฉพาะเป็นหลักฐานแห่งข้อมูลดังกล่าว ธนาคารจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ทราบข้อมูล ดังกล่าวตามนัยข้อ ๗ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี^๑ ดังกล่าว โดยอาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้ (ก็ได้)

(๑) สำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นที่ประกอบอาชีพในไทยของลูกค้าต่างด้าว ซึ่งรับรอง ความถูกต้องโดยผู้จ้างคนไทยที่มีชื่อในทะเบียนบ้านดังกล่าว พร้อมจดหมายรับรองการทำงานของลูกค้าต่าง ด้าว หรือ

(๒) เอกสารใดๆ ที่ออกโดยนายจ้าง(ในประเทศไทย) และระบุถึงที่อยู่ของสำนักงานหรือ บริษัท ที่ลูกค้าต่างด้าวประกอบอาชีพในปัจจุบัน (ควรมีการลงชื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารดังกล่าวโดย นายจ้างคนไทย)

^๑ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ข้อ ๗ บัญญัติว่า

“การจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แสดงข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนตาม ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และ ข้อ ๖ ให้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ กำหนดมาตรการในการพิสูจน์ทราบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของข้อมูลและ หลักฐานประกอบการแสดงตนดังกล่าว เช่น ตรวจสอบจากต้นฉบับเอกสาร ตรวจสอบจากข้อมูลอื่นที่ขอเพิ่มเติมเพื่ออ้างอิง ตรวจสอบจากสำเนา ...”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ตามนัยข้อ ๒^๒ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

พินดีำรวจเอกสารีหนาท ประยูรรัตน์

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กรกฎาคม ๒๕๕๘

^๒ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ข้อ ๖ บัญญัติว่า
“ในกรณีที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้ากับลูกค้า ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ พิจารณาถึงความเสี่ยงด้าน
การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจนั้น ตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

การแสดงตนของลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า สำหรับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ อย่างน้อยต้องแสดง
ข้อมูลตามข้อ ๓ (๑) (๓) (๔) และ (๖) หรือ ตามข้อ ๔ (๑) (๒) (๔) และ (๖) แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖
ต้องจัดให้ลูกค้าดังกล่าวส่งสำเนาหลักฐานตามข้อ ๔ (๓) ให้ก่อนมีการอนุมัติให้ทำธุรกรรมครั้งแรก

การแสดงตนของลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า สำหรับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงสูง อย่างน้อยต้องแสดง
ข้อมูลและหลักฐานตามข้อ ๓ หรือ ข้อ ๔ แล้วแต่กรณี ก่อนมีการอนุมัติให้ทำธุรกรรมครั้งแรก

การทำธุรกรรมที่ไม่ได้ทำต่อหน้ากับผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ให้กระทำได้เฉพาะสำหรับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มี
ความเสี่ยงต่ำ และให้นำบทบัญญัติในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการแสดงตนของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่ไม่ได้ทำธุรกรรมต่อหน้า
สำหรับบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ”